

Ishaja, vsak dan razen nedelj in praznikov.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Issued daily except Sundays and Holidays

LETO—YEAR XI. Cena lista Entered as second-class matter January 23, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. je \$3.00.

CHICAGO, ILL., PETEK 19. JULIJA (JULY) 1918

Yearly subscription \$3.00 ŠTEV.—NUMBER 168.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Velika ameriška zmaga!

AMERIČANI V VELIKI OFENZIVI. ZDROBILI NEMCE IN VZELI 12 MEST.

London, 18. jul. --- Zadnje poročilo z bojišča se glasi, da so Američani in Francozi vjeli prvega pol dneva svoje ofenzive 4000 Nemcev, vplenili 30 topov in prodrli pet milj.

London, 18. jul. --- Ameriške čete, ki so danes zjutraj pričele ofenzivo v družbi s Francozi na 35 milj dolgi fronti od Aisne do Marne, so že okupirale več kot 12 mest in vasi in vjele na tisoče Nemcev. Že opoldne so vjetniki prihajali v dolgih vrstah z bojišča. Kmalu popoldne so Američani dosegli vse nameravane postojanke in nato so drli dalje pod mogočnim kritjem topniškega ognja. Dosegli so cesto Pariz-Soissons in mesto Soissons je že pod ognjem ameriških topov. Opoldne so Američani prodrli štiri milje daleč.

Pariz, 18. julija. --- Francozi in Američani so danes zjutraj naglo, nepričakovano zavdali zadnji udarec umirajoči nemški ofenzivi na fronti med Fontenoyem in Marne. V silovitem navalu so pomeli pred seboj Nemce na 35 milj dolgi fronti in okupirali celo vrsto postojank ter vjeli na tisoče Nemcev. Američani so okupirali postojanke Lily-Clignon, Torcy, Givry, St. Gengoulis, Viller-Helon, Danimard, Monthiers, Hantesvenes in Belleau. Francozi so samo v enem mestu vplenili 20 topov.

Nemci, popolnoma iznenadeni valed nagle protiofenzive, so se na mnogih krajih postavili v silovit bran, ali niti iz daleč niso kos napadalcem. V Parizu vlada veliko veselje. Ura je prišla in general Foch je udaril v odločilnem momentu.

Washington, 18. jul. --- Vojni tajnik Baker je prejel popoldne poročilo generala Pershinga, ki se glasi, da so ameriške čete z velikim navdušenjem planile v ofenzivo in še vedno prodirajo na široki fronti med Aisno in Marne.

V vojnem departmentu sodijo, da je 300,000 Američanov v bitki.

ZAVEZNIKI PRIČELI PROTIOFENZIVO.

Pariz, 18. jul. --- Francoske in ameriške čete so pričele ofenzivo proti Nemcem na petintrideset milj dolgi fronti med rekama Aisno in Marne. Tako poroča danes vojni stan.

Francoško-ameriške čete so na nekaterih krajih že prodrle dve milji daleč in vjele mnogo Nemcev. Fronta, na kateri so zavzemiki odprli protiofenzivo, drži od Fontenoya, zapadno od Soissons na severnem bregu Aisne, do gozda Belleau severozapadno od Chateau Thierry. Gozd Belleau je že nekaj časa v rokah Američanov.

London, 18. jul. --- Velike sile ameriških čet so ojačile Francoze vzhodno od Remsa. Z bojišča javljajo polurno, da ameriške čete neprenehoma prihajajo na pozorišče sedanje bitke.

Pariz, 18. jul. --- Četrta dan pete nemške ofenzive je našel sovrtašnika v kritičnem položaju. Nemška ofenziva je malone na vsi fronti ob Marne in v Šampaniji razpadla v besne lokalne boje. Nemci so pridobili nekaj postojank v sredo, toda izgubili so ogromno število mož in pretrpeli so veliko valed ljutih protinapadov francoško-ameriško-italijanskih čet.

Danes je pozitivno znano, da so zavzemiki že vnaprej vedeli za načrt pete nemške ofenzive in so se dobro pripravili. Kljub temu, da so Nemci vrgli v boj kolosalne mase vojaštva, so bili v stanu oku-dati le nekaj pozicij v izoliranih okoliših; nikjer ni zavzemila fronta preveč vpognjena.

Z ameriško armado ob Marne, 18. jul. --- Nemške čete, ki se drže na južnem bregu Marne južno od Dormansa, so v nevarnosti, da jih Američani in Francozi popolnoma uničijo ali pa vjamejo. Ameriške čete so včeraj poglale Nemce nazaj skoraj dve milji na štiri milje dolgi fronti in sovrtašni mostovi na Marne so prišli pod topniški ogenj zavezniške armade.

Pariz, 18. jul. --- Na vsi fronti ob Marne se nadaljuje topniški bojevanje, toda pehota je v ognju le na nekaterih mestih. Vzhodno od Chateau Thierry divja besna bitka; tam so Američani vrgli Nemce čez Marne na več krajih.

Kakor javljajo danes z bojišča, so Američani ojačali francosko-italijanske čete vzhodno od Remsa in pomagali so ustaviti sovrtašnika v Prunay, kjer je divjala v terek in včeraj ljuta bitka.

Severno od Marne so bili včeraj furiozni boji v gozdu Roi, v katerem so Nemci deloma prodrli. Boji se tamkaj še nadaljujejo, toda sovrtašnik ne more beležiti nobenega napredka. Vzhodno od Remsa je položaj danes še nespremenjen.

Najnovejše informacije se glase, da imajo Nemci v sedanji bitki 60 do 70 divizij (približno 900,000 do 1,000,000 vojakov).

Čete so bile obveščane o prihodu ofenzive.

Pariz, 18. jul. --- Danes je bilo uradno obelodanjeno obvestilo, ki ga je dal general Gouraud, zavezniški poveljnik vzhodno od Remsa, francoskim in ameriškim četam dne 7. julija. Vsebina tega obvestila je sledeča:

„Četrta armada bo napadena vsak čas. Nikdar se ni obrambna bitka vršila s takimi ugodnostmi kakor se ho ta, ki zdaj pride. Bili smo opozorjeni pravočasno in vsa naša črta je mogočno ojačana z infanterijo in artilerijo. Borili se boste na terenu, ki je spremljen v veliko trdnjavo. Vsi prihodi so dobro zavarovani in vaše postojanke so dobro preskrbljene s strelivom. Vsak mož naj ima samo eno misel: Ubijati in ubijati Nemce toliko časa, da bodo imeli dovolj. Ta misel naj vas spremlja in zdrobili boste sovrtašni naval.“

In galantne čete so ga zdrobile!

Šest milj je ves napredek Nemcev.

Pariz, 18. jul. --- Sovražnik je že drugi dan moral poseči po svojih rezervah, ko ni mogel s pripravljeno napadalno armado zdrobiti železnega odpora zavezniškov. Strašne izgube, ki jih imajo Nemci, niso nikakor vredne bornih par milj zemlje, s katero se ponajajo.

Vzhodno od Remsa noter do gozda Argone v Šampaniji so Nemci prodrli v štirih dneh ofenzive komaj poldrugo miljo, toda le na nekaterih krajih, ne pa na vsi črti. Tam so imeli Nemci drugo, tretjo in peto divizijo znane brandenburške garde; te divizije so bile že drugi dan tako razbite, da jih je moral nemški kronprinč potegniti iz boja in nadomestiti z drugimi enotami. Sovražnik je moral nadomestiti vse divizije, katere je pogljal prvi dan v ofenzivo.

Zapadno od Remsa so Nemci prodrli največ šest milj na kratki črti južno od Dormansa ob reki Marne.

To so naravnost beraške pridobitve vprči silnih izgub in izjalovitve ofenzive na ostalih krajih fronte, ki meri 65 milj dolžine.

Italijanske čete so sinoči izvršile silovit protinapad severno od Marne in poglale so Nemce v dolino ob reki Andre.

Nemški vojni stan pravi v svojem zadnjem poročilu, da se vrše lokalni boji na večjem delu fronte, in da so se zavezniški siloviti protinapadi južno od Marne izjalovili z velikimi izgubami. Število vjetnikov je naraslo na 18,000 in 37 zavezniških eroplanov je padlo včeraj na bojišču.

Američani vrgli na tla 13 nemških letal.

Z ameriško armado ob Marne, 18. jul. --- Terek je bil do danes največji dan v zgodovini ameriške avijacije. Naši letalci so tega dne uničili trinajst nemških eroplanov in vrhutega so povzročili velike izgube nemškim četam, katere so neprenehoma napadali s strojnimi puškami in bombami iz zraka.

Washington, 18. jul. --- General Pershing je poročal včeraj sledeče: „V okoliš Marne so naše čete popolnoma reokupirale svoje postojanke na južnem bregu reke. Severozapadno od Chateau Thierry je sovrtašnik včeraj poskušal prodrati naš črto blizu Vauxa, ali naša pehota in artilerija je zdrobila vse napade.“

Topniški boji na angleški fronti.

London, 18. jul. --- Vojni stan javlja, da so avstralske čete sinoči napadle na eno miljo dolgi črti vzhodno od Villers-Bretenneuxa v Pikardiji in okupirale nove pozicije ter vplenile dva lahka topova. Nemška artilerija je aktivna na flandrijski fronti.

Dnevni seznam izgub.

Washington, 18. jul. --- Danes je objavljenih 57 imen. Izgube: 14 moških ubitih v boju, deset jih je umrlo za ranami in šest valed boleznih, dva sta smrtno ponesrečila, 20 moških je težko in eden lahko ranjen, dva pa pogrešajo. --- Mornarska pehota ima sedem izgub: Trije so ubiti v boju in trije ranjeni, eden je pa umrl za rano.

PREDSEDNIK PREVZAME V KRAJEM BRZOJAVNE IN TELEFONSKE NAPRAVE.

Washington, D. C. --- Preden bodo tiskane te vrstice, izda predsednik mogoče že proklamacijo, s katero prevzame brzojavne in telefonske naprave v Združenih državah. Predsednik Wilson je začel dela na tej proklamaciji in zato reji pričakujejo, da izda kmalu. Brzojavne in telefonske naprave bodo podrejene glavnemu poštarju Burlesonu in glavni poštar je bil v konferenci s predsednikom o tej stvari.

Nekateri sodijo, da ostanjejo lokalne telefonske naprave v privatni posesti, drugi zopet govore, da pridejo telefonske naprave v Chicago, New York in drugih velikih mestih pod državno kontrolo. V splošnem pa sodijo, da pride American Telephone in Telegraph kompanija pod vladno kontrolo ne glede na to, kako vlada odloči glede lokalnih telefonskih naprav. Telefonske kompanije imajo naloženih do \$2,000,000, 00 v vseh telefonskih napravah. Seveda je vtem kapitalu tudi precej vode, ker brez vode ne gre.

Bivši kongresnik David J. Lewis, ki postane najbrž ravnatelj brzojavi in telefona, odločno zagovarja, da pridejo vse telefonske in brzojavne naprave pod vladno kontrolo.

Mr. Lewis je izdelal načrt za spojenje brzojavnih in telefonskih naprav, da bi lahko pošiljali depeše po brzojavu in telefonu in bi se na ta način razbremenile ste brzojavne postaje, ki so preobložene z delom.

Vlada bo tudi povišala mezdo brzojavnim in telefonskim uslužbencem, ko prevzame brzojavne in telefonske naprave. To bo menda njeno prvo delo.

STRAŠNA NAJDBA.

Connellsville, aP. --- Ko so bili delavci na delo, so odkrili, da iz kokosove peči štrle človeške noge. Približali so se najdbi in hoteli so potegniti človeka iz peči. Potegnili so iz nje le noge, drugo truplo je pa zgorelo.

Kakšnih 100 jardov od peči so našli zlomljeno verižico žepne ure in raztresen denar. Na tleh je bilo opaziti krvave madeže. Policija sodi, da je bil neznanec umorjen in oropan. Zločinca je porinil svojo žrtev v kokosovo peč, da zbrše sled za sabo.

VREME.

Chicago in okolica: V petek jano z nespremenjeno temperaturo.

DAVČNI PRORAČUN GRE POČASI.

Nova davčna predloga za osem milijard novega davka ne bo izdelana pred 1. sept.

VESTNA ZASLIŠANJA.

Washington, D. C. --- Proračunski odsek je pričel z delom na davčni predlogi, ki prinese \$8,000,000,000 novega davka. Delo počasi napreduje in sliki se glasi, da davčna predloga ne bo izdelana pred prvim septembrom. Odsek se je odločil, da sprejme vse davke v en zakon, da ne bo treba davkoplačevalcu prečitati do tuceta zakonov, da izve, koliko davka mora plačati.

Zakladniški departament zbira podatke za povišanje davka na nadprofit. V podučenih krogih govore, da povišajo davek na nadprofit. V podučenih krogih kov. Za povišanje tega davka se je izrekla tudi zvezna trgovska zbornica, ki zastopa trgovino in industrijo v Združenih državah.

OD KJE JE PRIŠEL DENAR ZA NEMŠKO ŠPIJONAŽO.

New York, N. Y. --- Zvezni uradniki, ki preiskujejo nemško propagando in špijonski sistem v Združenih državah, pravijo, da šlo \$90,000,000 od \$100,000,000, ki so jih skupili za nemške zadolžnice, v korupcijski sklad.

S tem denarjem so nemški agenti najemali špijone in širili s nečednimi sredstvi propagando v prilog kajzerja, pruskim junckerjem in militaristov.

Arretirali so grofica Alexandra Viarda von Scheele, ki je na sumu, da je sporazumno s dr. Friederik R. A. von Strenschem širila nemško propagando, kot nevarno inozemko. Grofica je bila in odvedli so jo v bolnišnico.

Dr. von Strensch je bil aretiran v ponedeljek. Mme. Maria R. de Victorica, nemška vohunka, je zbolela na misteriozni boleznii. Njena bolezen je pozvala v spomin govornico o smrti Despine Davidovič Stronchove, lepe Turkinje, ki je umrla 30. maja za tako boleznijo kot zdaj boleha mme. Victorica.

PREDSEDNIK RUDARSKE ORGANIZACIJE O VOJNI.

Carbondale, Pa. --- Rudarji so tukaj obdržali velik shod, na katerem je govoril Frank Hayes, predsednik rudarske organizacije. Rekel je rudarjem, da moramo kot branitelji napredka na udarce z železom odgovoriti z železom, na udarce z jeklom z jeklom, do kler prapor kajzerizma ne zgine za vedno s sveta.

Hayes bo prepotoval ves antracitni distrikt in obdržal trinajst shodov.

\$6,822 ZA PŠENIČNI PRIDELEK

Franklin, Ind. --- V tukajšnji okrajni ostane tudi letos 30-letni

farmer Henry George pšenični posejal je 80 akrov s pšenico in pridelal na akter povprečno po eden in štirideset bušijev pšenice. Na nekem majhnem prostoru je pridelal povprečno eden in petdeset bušijev pšenice na akter. Ko deset bušijev pšenice na akter. Ko deset bušijev pšenice na akter. Ko deset bušijev pšenice na akter.

PREDSEDNIK NE POJDE NA POČITNICE.

Washington, D. C. --- Letos ne pojde predsednik Wilson na počitnice. Delo je tako veliko, da ostane pri svoji pisalni mizi v Washingtonu.

PRODUKCIJA AVTO-MOBILOV OMEJENA.

Odbor za vojno industrijo je dovolil tovarnarjem za avtomobile samo 25% jekla.

NEPOTREBNA INDUSTRIJA.

Washington, D. C. --- Tovarnarji, ki izdelujejo avtomobile, so se obrnili na odbor za vojno industrijo, da jim dovoli šestdeset odstotkov jekla za avtomobile. Odbor jim je odgovoril, da jim za pasazirske avtomobile ne more dovoliti več kot 25 odstotkov jekla. Mogoče je tudi, da jim ne dovolijo prav nič jekla, ker jeklo potrebujejo v vojni industriji. Naročil jim je, da v dveh tednih predložijo zaprisežene izjave o zalozah jekla, ki jih imajo v tovarnah.

Tudi drugim industrijam, ki niso potrebne za vojno, bo omejena dobava jekla, kajti odbor za vojno industrijo naznanja, da bo vojna industrija v zadnjih šestih mesecih tega leta potrebovala 20,000,000 ton jekla. Do sedaj je največja produkcijska jekla v enem času znašala le 16,500,000 ton.

Stare jeklarne povečujejo in razširjajo, nove grade in marsikdo bo sodil valed tega dejstva, da jeklo preostaja. Stvar je ravno narobe. S pomočjoenem produkcijske jekla raste in se širi tudi vojna industrija v taki meri, da jeklo komaj zadostuje za vojne potrebe. In da ne nastane pomanjkanje jekla v vojni industriji, je odbor za vojno industrijo prišiljen omejiti dobavo jekla za nepotrebne industrije.

NEVAREN ŽELEZNIŠKI AGENT.

Chicago, Ill. --- Kroglja je zadela 12-letnega Alexander Pdyasa, ko je gnil krave domov, in ga je na mestu ubila. Strel je bil oddan z vlakom na Indiana Belt železnici. Kanesneje so aretirali C. C. Uppenghousenki je priznal, da je streljal z vlaka. Dostavil je, da ni imel namena streljati na ljudi.

BELGIJA DOBILA NOVO POSILO.

Washington, D. C. --- Ameriška vlada je dovolila Belgiji \$1,680,000 kredita. Belgija je do sedaj prejela od Združenih držav \$133,000,000 posojila, vsaj zavezniki pa \$6,268,270,000.

PREDLOGA ZA KONTROLA BRZOJAVA IN TELEFONA PODPISANA.

Washington, D. C. --- Predsednik Wilson je podpisal predlogo, sprejeto v kongresu, ki določa, da pridejo brzojavne in telefonske naprave pod državno kontrolo.

7,000 NOVINCEV POZVANIH V ARMADO.

Washington, D. C. --- General Crowder je poslal petnajstim državam poziv, da dajo 7,000 novincev, ki bodo poslani v strokovne šole. Novinci prišne odhajati v armado med 1. in 15. avgustom.

Poziv je bil izdan tudi za 399 novincev, ki so sposobni za kuharje.

NEZGODA NA ŽELEZNICI.

Huntington, W. Va. --- Lokomotiva je udarila v tri motorne voze, s katerimi so se peljali delavci na delo na Chesapeake & Ohio železnici. Šest delavcev je bilo ubitih in štirinajst težko poškodovanih.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.12 za tri mesece.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2687 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2687 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4638.

Datum v oklepaju n. pr. (Junija 30—18) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

Odgovor Amerike.

Več kakor leto dni so se posmehovali pruski junkerji in njihovi trabantje, kadar so omenili Ameriko in njeno armado v svojih trobilih, na shodih ali v privatnem pogovoru.

Kaj bo Amerika? Kaj bodo njeni vojaški "greenhorni"? Prepozno so prišli, da bi rešili Francoze in Angleže. Lahko nam bo z njimi!

Tako so rekli, Američani so pa odgovorili — odgovorili na pravem mestu in kot se spodobi. Odgovor Amerike je zabeležen v nemški depeši, ki se glasi: "Južno od Marne je pravi inferno (peklo), in če nam hitro ne pošljete pomoči, ne moremo nikamor". Tako je v tork pisal nemški general, čigar čete so bile v boju z Američani, tistimi Američani, ki "so prišli prepozno in s katerimi bo lahko delo".

V pondeljek popoldne so se ameriške čete pod prvim pritiskom nemškega napada umaknile nekaj čez eno miljo južno od Marne in francoski general je svetoval ameriške- mu, da naj da svojim četam nekaj ur počitka. Ameriški general je pa odgovoril:

"Žal nam je, da se ne moremo ozirati na Vaš nasvet. Ameriška zastava se je morala umakniti in naši vojaki ne morejo razumeti, zakaj ne bi smeli takoj izbrisati madež ponižanja, ki ga odklanja čast naše dežele. Brez odloga bomo izvršili protinapad."

Američani so protinapadli, vrgli Nemce nazaj in pridobili še pol milje ozemlja več kot so prej imeli.

Pravijo, da je bil sedanji nemški naval najsilnejši kar jih je še bilo na zapadni fronti — in fiasko je tako velik kakor še nikdar. Doslej je kajzer osvojil vsaj toliko ozemlja, da je lahko pokopal tisočere mrlič, zdaj pa menda še toliko ne bo.

Amerika je odgovorila za enkrat — končni odgovor pa še pride.

Blazni glasovi iz gnile monarhije.

Duhovi zopet mrmajo. Oglasila sta se baron Burian in za njim Seydler na Dunaju, kakor da hočeta pokazati zunanjemu svetu, da gnila Avstrija še živi. Oba sta zlezla na visokega lesenega konja v trenutku, ko so kjerjeve horde na francoskem ponovno butnile z glavami ob zid, toda oba sta govorila tako, kakor da so horde že v Parizu in da francoske, angleške in ameriške armade ni več.

Burian je dejal, da se zaveznikom in Američanom ni treba bati, da bi Nemčija in Avstrija postopali z njimi tako kakor postopata z Rusijo in Rumunijo; Seydler je pa deklariral, da bo habsburška dinastija živela in vladala na vekov veke samo zato, ker jo njeni narodi "ljubijo" (!) in Avstrija bo s pomočjo Nemčije kmalu naredila mir.

Prepričani smo, da se pametni ljudje v Avstriji sami najbolj smejejo tem besedam, kajti edino zaručani vse-nemški militaristi še verjamejo v kajzerjev mir, medtem ko večina ljudstva v Avstriji dokazuje dan za dnevom, kako "ljubi" gnile Habsburžane in njihovo vladno.

O, zaveznikom in Ameriki se ni treba prav nič bati! Brest-litovskega in nikakršnega pruskega miru ne bo. Ameriki in njenim sobojevnikom se nikakor ne mudi za mir vsaj toliko časa ne, dokler ne bo ljudstvo v Avstro-Ogrski in Nemčiji izvolilo svojih zastopnikov za mirovno konferenco. Kar danes govore Burian, Seydler, Hertling ali kdo drugi na visokem lesenem konju v Pruso-Avstriji, se glasi tako, kakor da bi renčali od vsih bogov udarjeni norci.

V Clevelandu se je pričelo živalno gibanje za Hrvat-sko republikansko združenje. Pomislite, bratje, v Cle-velandu!

Priznana deklaracija.

Zadnji "Official Bulletin" ameriške vlade objavlja telegram, ki ga je predsednik Wilson ob priliki ameriškega praznika neod-vinosti poslal črnogorskemu kralju Nikiti v odgovor na njegovo čestitko. V svoji brzojavki pravi predsednik Wilson, da po vojni tudi Nikita in hrabri črnogorski narod ne bosta pozabljeni, ampak se jima vrne, kar jima je bilo ugrajeno.

Naši dični nasprotniki monarhističnega kalibra bobnajo in trobentajo po svojih glasilih in po svojih shodih, da je ameriška vlada priznala Krfsko deklaracijo.

Predsednikov brzojav je najboljši dokaz, da se debelo lažejo, kadarkoli to trdijo.

Krfška deklaracija je odpravila kraljevino Črnogoro in od-stavila kralja Nikito v prid dinastiji Karagjorgjevič. Kdor priznava Krfsko deklaracijo, ne more več priznavati kraljevine Črne Gore, ki je po tej deklaraciji postala del "Kraljevine Srba, Hrvatov i Slo-venov," in ne priznava dinastije Petrovič-Njegoš, ki je odpravljena v prid dinastiji Karagjorgjevič.

To je jasno kakor beli dan in naravno, kakor da je dvakrat dva štiri.

Predsednik Wilson priznava Črno Goro in njenega kralja. Lo-gično torej ne more priznavati Krfške deklaracije, ki je temu na-sprotna. Iz tega sledi, da se laže vsak, kdor trdi, da je ameriška vlada priznala Krfsko deklaracijo.

Če bi deklarantovski listi cenili svoje čitatelje kot inteligentne ljudi, jim sploh ne bi mogli natveziti takih bajk o "priznanju," ki je za predsednika Zedinjenih držav sploh nemogoče.

Priznavati more ameriška vlada le tiste države, ki so eksistirale pred vojno. Zlasti velja to za tiste države, ki stoje z Ameriko v eni bojni fronti. Črna Gora ni zaveznica Zedinjenih držav, kajti po iz-javi vlade nima Amerika v tej vojni nobenih "zaveznikov," tem-več le sobojevnike. Vred tega n. pr. ni vezana s pogodbami, ki so jih ti sobojevniki sklenili brez ameriškega sodelovanja. Toda kakor Francija ali Anglija, kakor Srbija, tako je tudi Črna Gora soboje-vnica Amerike, dasi je vlad avstrijske okupacije danes pasivna. Za ameriško vladno obstoji kraljevina Srbija in kraljevina Črna Gora, pa nobena "Kraljevina Srba, Hrvatov i Slovenov." To se pravi: Pri-znani sta od ameriške vlade kraljevina Srbija in kraljevina Črna Go-ra, ter za prvo dinastijo Karagjorgjevič, za drugo pa dinastija Pe-trovič Njegoš.

Tako je, ker ne more biti drugače. Ako bi Wilson priznal Krfsko deklaracijo, bi se s tem vtikal v notranje zadeve Črne Gore, česar pa s svojega uradnega stališča nikakor ne more.

Toda kaj je tedaj z avstrijskimi Jugoslavlani? Saj je državni tajnik Lansing vendar govoril o njihovi osvoboditvi.

Da, govoril je, in kar je dejal, je zanje velika tolažba in veli-ko upanje. Priznal je njihovo pravico do osvoboditve izpod avstrijs-ke nadvlade. Nikjer pa ni dejal, da se morajo podvreči katerikoli drugi dinastiji, temveč je zatrnil, da morajo dobiti tisto vladno, ki jo sami hočejo.

To je tisto, za kar se bojujemo mi že od vsega začetka.

Proč od habsburške avtokracije! Tisti hip, ko smo je rešeni, mora pa biti oder prost za narod, da sam odloči, kako hoče naprej živeti. Nobena prejšnja pogodba, nobena brez njega sklenjena de-klaracija ga ne sme vezati. Brez vsakega pritiska, v popolni svobo-di si ima izbrati novi način svojega bodočega narodnega življenja in edino na kar se mora ozirati, so bližnji mednarodni interesi.

Z nobeno besedo, nikdar in nikjer ni dejal predsednik Wilson ali državni tajnik Lansing ali kdorkoli govori odgovorno v imenu ameriške vlade, da si Jugoslavlani ne smejo ustanoviti republike; nikomur ni priznal pravice, da jim zabrani to.

Predsednik Wilson gotovo ne bo ugovarjal, če sklenejo Črno-goreci sami republiko in združitev s Srbijo. Ampak doslej niso skle-nili tega in v sedanjem položaju nimajo nobene prilike, da bi skle-pali kaj o svoji usodi, in zato more priznavati ameriška vlada le to, kar je obstajalo, preden je bilo s silo pogaženo.

Za naše cilje pa popolnoma zadostuje slavnostna predsednikova izjava, da ne sme biti noben narod prisiljen pod vladno, katere ne mara. To garantira Jugoslovanom pravico, da si popolnoma svobod-no uredijo svoje novo državno življenje in več ne zahtevamo.

Čim pa dobe Jugoslavlani res to pravico, smo gotovi, da ne bodo marali ne Avstrije, ne krfške kraljevine, ampak resnično svobodno državo. Mi upamo, da bo to republika. In če se narod odloči sanjo, jo bo ameriška vlada priznala.

Odmevi.

"Krfška deklaracija je bila po-trebna, kajti v nji je pojasnila Srbija kot ooficijelna članica en-te, da se hočejo Slovenci in Hrvati osvoboditi avstrijskega jarma."

Tako piše newyorški dnevnik, ki je nekaj mesecev nazaj pisal v popolnoma nasprotnem smislu.

V ravno tej številki piše: "A-meriški Slovenci smo začeli usta-novljati republiko, kraljestva, federacije in sam bogve, kaj še vse. Natančne načrte smo sestavi-li in nekateri so si že vnaprej zasigurali ministrske stole. Na glavno stvar pa nismo pomislili. In kaj je ta glavna stvar?"

Najprej se moramo otresti jar-ma, ki nas tlači. Šele potem, ko bomo brez jarma, se bomo lahko pomislili, če bomo šli na levo ali na desno, naprej ali nazaj.

Kdo pa je ta jarem? Ta jarem je Avstrija."

Zakaj pa šele potem? Zakaj ne že sedaj, da se ne bomo našli ne-kega dne neopravičljivi, ko bo bila ura odločitve.

"Krfška deklaracija je dala temeljni kamen naši novi državi in odgovor z Italijo je odstranil zadnjo zapreko za njeno ureditve-nje." Tako piše čikaška "Jugo-slovenska Zastava" v svojem po-sivu za praznovanje praznika A-meriške neodvisnosti.

V časopisju, ki zagovarja krf-sko deklaracijo, najdete tisoče protislovij in ravno ta nagroma-dena protislovja jih bodo poko-pala. Venomer trdijo, kadar na-padajo SRZ, da je najprvo po-trebno združenje Jugoslovanov in potem šele bomo sklepali, kakšna

naj bo forma bodoče Jugoslavije. Storili smo največji greh, ker smo se predznili javno povedati, da zahtevamo jugoslovansko fe-derativno republiko. Velikokrat smo bili vsled tega imenovani od kraljevašev za izdajalce svobode jugoslovanskih narodov in še z mnogimi drugimi "lepimi" imeni, ki so v navadi po zakotnih be-znicah.

In vendar mi nismo edini, ki že imamo svoj določen program v pogledu Jugoslavije. Kako more-te biti tako naivni, da očitate nam to, kar ste tudi sami izvrši-li?

Kar je za nas izjava SRZ, to je za vas krfška deklaracija. Pri-znali ste jo in mi smo priznali čikaško izjavo. Obe deklaraciji do-ločata formo bodoči jugoslovans-ki državi. Med tem, ko smo mi rekli, da označujemo za svoj cilj jugoslovansko republiko, ste re-kli vi jasno in odločno:

"Ime države bo: Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev..."

Ali ni to ravno tisto, kar oči-tate nam: Da delate že sedaj za definitivno državno formo bodo-če Jugoslavije, "medtem ko je "medved še v blagu?"

Izdelali ste že zastavo, te vaše bodoče države, washingtonski krogi so jo pa imenovali "zasta-vo nove, mlade republike." Mi ne moremo pomagati, vi se pa tudi ne boste pritožili vsled tega, če-tudi je vaša država že "prizna-na" na podlagi krfške deklaracije. Kako je torej mogoče, da so pisali o dotični zastavi povodom slavnosti v Washingtonu, D. C., da "reprezentira novo, mlado re-publiko"? Zakaj jim niste potem tega zankali?

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZORUŽENJE.

Sedež v Chicago, Ill.

IZVEŠEVALNI ODBOR:

Frank Bostich, Filip Godina, Frank Kerle, Martin V. Konda, Ethin Kristan, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NADZORNI ODBOR:

Ludvik Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič.

CENTRALNI ODBOR:

John Ermenc, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravija, Jacob Muha, Zvonko Novak, K. H. Poglodič, Matt Pogorelec, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Sava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrih, Stefan Zabrie, Leo Zakrajšek, Anton Zlogar.

(Opomba. Zastopniki organizacij in listov, ki se določajo za niso priglasi, postanejo člani centralnega odbora, čim se pravilno pri-javi in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. — Naslov za pisma in denarne pošiljave je sledeči: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Chicago, Ill.)

Slovensko republikansko zdu-ženje ima lepo število krajevnih organizacij širom Združenih dr-žav. Te organizacije prirejajo shode, kjer se sprejemajo resolu-cije, v katerih so izraženi naši cilji glede jugoslovanske vprašanja. Take resolucije pošiljajo potem listom, državnim in zvez-nim zastopnikom in vladnim de-partmentom. Naše resolucije se ne ignorirajo, kar dokazujejo številni odgovori tistih krogov, katerim so bile poslano. Ameri-kam simpatizirajo z vsakim nar-odom, ki se bori proti srednjeve-skemu monarhističnemu sistemu držav. Zato je tudi Slovensko re-publikansko združenje dobilo nji-hove simpatije kljub temu, da so nas poskušali monarhisti očrniti na vse mogoče načine. Ravno to pa jim koplje grob, kajti vladni krogi so se pričeli zanimati za na-še spore in danes so v tem oziru že precej dobro poučeni in še bolj bodo v bližnji bodočnosti.

Ker vedo, da se Slovenci in ravn-tako mnogi Hrvatov in Srbov bore za republikansko formo jugoslovanske države, si ne mo-rejo predstavljati, kadar opaža-jo kake slavnosti ali karsizebidi, ki jih prirejajo nasprotne organi-zacije, da imajo drugačen cilj od naših. Vse narodnosti, ki vodijo kampanjo za osvoboditev svojih narodov izpod avtokracije, vedno anglašajo, da je njihov končni cilj republika. In Amerikanci ni-ti najmanj ne sumijo, da je pri ameriških Jugoslovanih drugače. In vendar je razlika, katero si pa javno ne upajo povedati, ker v Ameriki ni dovoljeno propagira-ti za monarhije, najmanj pa še ameriškim državljanom, ki so od-povedali vsem kraljem in cesar-jem.

Čikaška podružnica SNZ, bo šla sedaj prvič iz svoje tesne cer-kevce kleti v javno dvorano. Dne 21. julija bo priredila shod, pri katerem manjka besedica "ja-ven;" to so namreč izpustili. Si-cer pa bo to nekaj sestaneke, za katerega agitirajo potom pisem, v listu so ga pa omenili le s par vrsticami, da bodo govorili "zna-meniti govorniki ob blizu in da-leč. Na vsopredu bodo tudi pev-ske točke, deklaracije in žive sli-ke. Ta dan bo videti tudi prvič na odru naše nove jugoslovanske zastavo, ki je bila dne 4. julija v Washingtonu, D. C. uradno raz-vita in priznana." Tako piše Glas-ilo K. S. K. J. Par besedi za va-bilo na ta shod, ki ga nočejo jav-no razglasiti, niti ga imenovati javen shod! Potem, ko bo shod že enkrat završen, pa bodo poro-čali, da se je vršil krasen javen shod ob ogromni udeležbi.

Nič se ne bojte in se zabavajte v miru, kajti naš namen ni, da bi se pričakali z malenkostnimi fra-zarji. Mi smo na vse naše shode povabili tudi tiste, ki se ne strin-jajo z našim programom in jim dali priložnost vprašanja, kajti mi spoštujemo svobodno govo-ra tudi za nasprotnike. Strahu pa tudi nismo imeli, "da nas bi u-gnali v kozji rog." Zato smo vse-lej povedali, da bo naš shod jav-en že pred shodom, ne pa šele po shodu.

Ker boste imeli na odru tudi novo zastavo, bodite toliko prija-zni, pa povejte, dali je emblem republike ali monarhije. Veste, če ima kaka "priznana" država svojo zastavo, ima ta država vse-lej tudi formo, republikansko ali pa demokratično. Drugače sploh ni država.

Slovensko republikansko zdu-ženje se vedno bolj razširja med

ameriški Slovenci. Masa je s svojimi simpatijami absolutno na strani SRZ. Med Hrvatov so se prič-ele ustanovljati podružnice Hr-vatskega republikanskega udru-ženja. Srbi iz kraljevine nosijo v paradah napise, ki zahtevajo ju-goslovansko federativno republi-ko. Kdo si upa še trditi, da se manjkajo naše vrste?

Mnogi kričajo v nasprotnem ta-boru kriče o slogi in kažejo s pr-stom na nas, kot da smo mi naj-večji sovražniki složnega dela. Obnašajo se kot Ponej Pilat, da-siravno se v globočini svojih are zavedajo svojega razdiralnega de-la; ne vsi, kajti med nje so se urinili razni sumljivi elementi, ki so grozno omejeni, toda neprekot-ljivi v napadanju in blatenju član-ov S. R. Z.

Kažejo na slogo našega naroda v domovini, na slogo češkega na-roda in pri tem vprašujejo: "Za-kaj bi tudi ameriški Slovenci ne delovali složno za osvoboditev našega naroda?"

Prav nič težkega ni odgovar-jati na taka vprašanja. Ameriški Slovenci vedo, zakaj ni sloga med nami, četudi ne odgovarjamo na taka vprašanja, kajti oni poznajo nekatere slovenske "časnikarje" in druge "leaderje" že dolgo ča-sa. Poznajo liste, ki so ob vsaki priliki pripravljene premeniti svo-jo smer. Poznajo voditelje, ki so pred par leti agitirali za avstrijs-ko vojno posojilo, za bedne med-bednimi in poleg tega z ostalimi avstrijakanti slavili avstrijsko o-rožje. Poznajo naše duhovnike, ki so se vedno le pohvalno izražali o habsburški dinastiji. Ko je umrl Franc Jožef, so ameriški sloven-ski duhovniki maševali zanj in zdaj ga hinavsko preklinjajo.

Mnogi vedo, kako se je obnašal calumetski slovenski reverend z nekim gospodom, ki je danes "vodilna" glave "priznane" or-ganizacije. Ljudje vedo, da sta grozila ljudem, naj ne nastopajo sovražno proti ljubi Avstriji. Dane-s pa taka sprememba! —

Nekateri tudi vedo, da je dični predsednik nasprotne organizacije moledoval okoli avstrijskih ob-lasti za službo konzula in komaj par let je od tega, kar se je poklonil konzulu njegovega veličan-stva cesarja črno-žolte monarhije.

Sedaj se poklanja uradnikom zveznih oblasti. Kateri pokloni so hlinavski: Tisti, ki so bili izvršci-ni pred par leti uradnikom drža-ve, s katero je sedaj naša repu-blika v vojni, ali pokloni, ki jih izvršujete v sedanjem času? —

Mnogi tudi vedo, da je krasila stanovanje tega gospoda slika vladarja, pod čigar vladno je mor-al on in tisoče drugih Sloven-cev zapustiti domovino, da uide bedi in splošnemu pomanjkanju.

Ameriški Slovenci so opazili in še opazujejo, kaj se dogaja okoli njih. Oni ne zaupajo ljudem, ki nimajo nikakega prepričanja, ne-go iščejo le sredstev, kako bi na račun naroda živeli kar najudob-nejše. Pri tem so pa še toliko pre-drzni, da se jeze, če jim ljudstvo ničče slediti po njihovih željah.

ZAKLAD ODKRIT PRI GRAD-NJI HIŠE.

San Antonio, Tex. — Ko so de-lavci kopali jarko za temelj no-vemu poslopiju San Antonio Drug kompanije, so odkrili \$200. Nekaj denarja je bilo v alatu, drugo je bilo srebro. Na njem je bila let-nica 1864. Tukaj se je nekoč raz-prostrala glavna trgovska ulica in ob nji so stali tudi lepi domo-vi premožnih ljudi.

Usoda ljubezni.

Izvirna povest, spisal J. Koder.

(Dalje)

"Jaz bi pa menila, da ti je bilo baš véraaj dopoldne dobro in da si bila srečna," odvrne precej zbudljivo teta in pogleda še ostreje deklici v sramežljivo povešene oči.

"Ne razumem vas, ljuba teta, kaj menite; lahko, da se motite, če smem kaj takega trditi," pravi nekoliko pogumnejše Josipina, hoteč morebiti s tem ogniti se neprijetnemu daljnemu izpraševanju.

"Tako; ti ne slepiš samo sebe, temveč hočeš prekaniti naposled še mene, tvojo skrbnico, tvojo varuhinjo, edino osebo na svetu, ki ti želi dobro in nič drugega," povzame graščakinja čedalje bolj razjarjeno in si popravi z desnico naočnike nekoliko višje, kajti v slednjem času hoteli so na vaak način zapustiti svoj vzvišeni, ne baš najbližnji sedež na koncu nosa. "A zapomni si, kar ti pravim zdaj in kar sem govorila vedno," nadaljuje potem, "ako mene ubogaš, dobro se ti bo godilo in hvaležna mi boš še nekoč. Glej, komaj sem vsaj toliko dosegla, — zagotavljam te, težko me je stalo, — da vsaj več ne zahaja v grad, že veš kdo, ker sem prepričana, da ga tako najprej pozabiš in si ga izbrišeš iz spomina. Že sem bila vesela svoje ga uspeha; a zdaj zopet voziljaš stare spletke in zaničuješ moje dobre nauke in najboljše opomine. O dobro sem te videla véraaj, kako si stopala poleg njega in menda sanjala o sreči, ki se le tebi vidi sreča, vsakemu drugemu pa, ki ima oči na pravem mestu, smešna, brezumna samoprevara. Povem ti: on ne bo nikdar tvoj; on ni tvoje vrste, on je brez plemenitih sorodnikov, on ni vreden naše rodbine."

"Gorje teta, kaj je to? To je preveč, tega nisem zaslužila niti on! Če ga spoštovati ne morete, vsaj ne zaničujte ga; zasramovati ga nimate pravice, teta!" vzklíkne Josipina s takim glasom, kakor bi jo bila piknila strupena kača, ter vije bele roke, kakor bi prosila višje pomoči proti teti, ki obrekuje njega, sramoti njegovo neoskrunjeno, častno ime. A vdeč, da vse to nič ne pomaga, da je slabotna, nezmožna sirota, zakrije si obraz in sloni, kakor bi bilo življenje v njej utrnulo.

Zadnje besede in neizmerno gorje dekličino razjezi še bolj graščakinja.

"Molči, molči, nepokorna svojeglavka! Ali tako izpolnjuješ besede tvoje blage ranjane matere, ki te je priporočila na mlilški postelji z zadnjimi besedami meni in te izročila mojemu varstvu? Da, ko bi bila jaz vedela, da boš taka, da ne boš ubogala in spoštovala svoje tete, ne bi se bila jaz toliko trudila in ubijala, da te vzgojim v tako deklico. A povem ti, dokler živim jaz, ne bode on, ta zdravnik, tvoj mož! Ako ga pa hočeš po vsaj sili in ne pomišliš, kaj sem ti jaz in kaj imaš pričakovati od mene, potem se mu pa le svobodno obesi na vrat in pojdi z njim, kamor te veseli. Jaz nočem in ne dovolim, da bi se šopiril bogzna kak nepridiprav z mojim premoženjem in skrunil mojo plemenito rodbino in spomin naših slavnih prednikov. Ako hočeš moža, dobiš lahko imenitnega, bogatega, plemenitega. Baš pred nekaj dnevi se mi je predstavil baron W... in vprašal za tebe. Jaz sem mu takorekoč napol obljubila in mu dala besedo, da hočem resno s teboj o tej stvari govoriti. Glej, ako se želiš možiti, z njim boš lahko ponosna in tudi preskrbljena; saj veš, da po svojih roditeljih nimaš dedščine."

"Oh, molčite, molčite, ljuba teta, ne zaamehujte me! Dovolj je, da ste mi umorili zadnje veselje in zadnji up na srečo. O, čemu mi ušiljujete tega barona, ker je bogat, "ker bi me preskrbel", ker je plemenitaš! Toliko podlih in neplemenitih misli si nisem nadéjala od vas. Tedaj v bogastvu iščete pogoj moji sreči? Plemstvo, čast, zunanji bleisk, to naj bi me edino osrečilo? — Zagotavljam vam, teta, raje se poslovim danes za vselej od vas, kakor da bi jemala v zakon vsiljenega ženina, ali poslušala vaše vedno očitnje, da živim ob vaši milosti, da, da nimam nič premoženja, da visim edino na niti vaše obljubljene pomoči! O to je laž, nesramna laž, draga teta! Bogata sem, neizmerno bogata, dokler imam dve zdravi, dasi tudi slabi roki; z njima si morem prislužiti skorjite kruha, in dokler posedam tole ubogo srce, ki ne sodi, kakor večina ljudi vse le po bogastvu, po naslovih, nego ki človeka ceni po tem, kar je, po njegovi poštenosti, marljivosti, po njegovem srcu in umu, ne po darovih trmaste sreče in rodnega naključja..."

"Ne besedice več, prevzetnica, ki ne veš, kaj in a kom govoriš!" zakriči zdaj kot gad razjarjena teta, tresoč se jeze in ne vedoča, kako bi žalila in kaznovala svojo nepokorno rejenco. "Le pojdi zdaj brž in ne pridi mi več pred oči, predno si ne premisliš in se ne spametuješ, kar naj se kmalu zgodi. Ako ne, prehití te moj sklep, predno se tega nadejaš in ko bode prepozno." Pri teh besedah vrže graščakinja jezo naočnike po mizi, kakor bi se hotela nad njimi maščevati.

Josipina ji ne more več odgovoriti. Nepopisno se ji užali srce. Kot otrok zakrije obraz, glasno zalhti ter si otira v potokih tekoče solze. Tu vihra na pragu večnosti stoječa starka, polna sebičnih misli, prevzetnih predsodkov, vseča na zaničljivi, eunjasti tvarini, kateri pravimo denar, njej nasproti pa sedi blaga, nežno čuteča, modra, plemenito misleča deklica, izročena prezigodaj viharjem resnega, skrbilnega življenja. Kakšna razlika! Zakaj se porajajo taka nasprotja v nežnem, opevanem "ženakem srcu"? Menda mora biti tako, da se uresniči pesniška beseda:

"Sveta, čista, darujoča se ljubezen, vedno križana je."

IV.

V prostorni prvi dvorani elegantne gostilne v glavnem mestu je sedela okoli velike okrogle mize zbrana družba mladih častnikov in nekaj njihovih prijateljev meščanov. Miza je bila dobro nalagena z okusnimi pijačami, časopisi itd. in gostje so bili dobre volje. Govorilo se je o raznih stvareh, manj ali več mikavnih, o dvobojih, o konjih, o igrah, seveda tudi plesih, dekletih in drugih stvareh, kakor se to dogaja v družbah mladih častnikov.

Tam v kotu pa je sedel pri svoji čaši tih in miren mlad zdravnik. Kakor se mu je videlo, mu danes pijača ni posebn odušala. Tudi ni prav vedel, kam bi obračal svoje oči; večidel je zrl v nek časopis, ki ga je držal pred seboj, da bi se skril pogledom drugih in zakril svojo tiho žalost, ki mu je kot mrak senčila čelo. Tako je sanjaril sam pri sebi naš Miroslav.

Da bi utopil v vinu in družbi svojo otožnost, ki ga je zadnji čas čimdalje bolj težila, jel je zopet obiskovati svoje tovariše, kar sicer že dolgo ni bil storil, dasiravno mu ni bilo dosti za preglasne veselice in hrup, ki so ga navadno delali. A kadar je srce prepolno čustev, kadar se po naši glavi pojažajo zdaj mračne, zdaj vesele misli, tedaj smo slabi tovariši, napol gluhi in slepi za to, kar se godi okoli nas, in veseli pogovori drugih, namesto da bi nas umirili, navadno še bolj širijo zasekane nam srčne rane.

Tudi Miroslav se je nahajal v takem položaju. "Kaj si pa ti danes zopet tako poparjen in otožen, Miroslav? Bodi vesel, kakor smo mi!" reče glasno eden njegovih tovarišev na Miroslavovi strani.

"Saj res," pristavi drugi, "kaj boš neki tak! Če se ti je izneverila tvoja golobica, bodi mož in pij vino, ženske pa pusti pri miru, ali pa si poišči drugo!"

"Da, da," oglasi se tretji, vzdigne ves rdeč čašo dobre kapljice in napije: "Pereat vsem nezvestim ljubcem!"

Glasno žvenketanje kupic nastane v dvorani, vmes pa se slišijo "Pereat" kilci in smeh.

A ena kupica ostane mirna na mizi in to je Miroslavova; samo eden glas ne pritrjuje napitnici, in ta glas je Miroslavov.

"Ali ne boš pil s tovariši, in ni li res, da so vse nezveste?" vpraša nasproti sedeči gost zdravnik in še enkrat vzdigne čašo kot za napitnico.

"Ne, to je laž, to je krivična sodba, kolikor se tiče moje osebe, in jaz je ne pripuščam glede sebe!" odvrne Miroslav z ostrim glasom, zarudi nekoliko, vzame časopis v roke in se zopet zagleda vanj.

"Ne huduj se, ne bodi jezen; nihče te ni mislil žaliti z napitnico; da, še prikupiti smo se ti hoteli z njo, kajti, da te ne mara grajska rumenolaska in da ti je prepovedan obisk, o tem slišiš lahko po vaem mestu govoriti. Tako smo se drznili tudi mi, tvoji tovariši, obsoditi jo!" pravi nasproti sedeči tovariš, ko vidi, da se je Miroslav čutil razžaljenega in še bolj zanižljivega.

"Vsi lažejo!" zakriči na to Miroslav, stopi ponosno kvišku in meri z ogorčnim pogledom svoje tovariše, ki ga začudeni pogledajo. "Povem vam, in prisežem, kdor mi še zine besedico o nezvesti ljubici, zapomni si bo, kdaj je to rekel!" reče in vrže svojo vizitko na mizo in bolj omahne, kakor sede na stol jeze, žalosti, obupa, sramote ali vsega skupaj.

Omizje utihne. Oči se spogledajo in neugoden položaj nastane.

Nato vstane Miroslav, kakor bi mu bilo pretesno v zaduhli dvorani, položi nekaj denarja na mizo, ter odhiti iz sobe na ulico.

Njegov сосед, ki ga je hotel zadržati, dobi strupen pogled v plačilo.

"Pusti ga, naj gre, saj ni za družbo, odkar si je rumenolasko v glavo zasadil!" pravi potem starejši častnik, z mehkim glasom, kakor da bi obžaloval svojega nesrečnega tovariša.

"Škoda zanj, izvrsten veseljak in družabnik je bil!" pravi drugi, "a zdaj je ves spremenjen; kriva je prevzetna aristokracija, ki se je šalila z njim, zdaj pa gleda le na plemstvo in zunanji lesk in Miroslava več ne mara!" — Neki gost pa hitro pristavi:

"Ne verjemite tega. Deklica mu ni nezvesta. Ona ga ljubi zvesto in goreče, le njena teta je drugih misli; njej ne ugaja častnik in sploh nikdo, ki ne šteje po več gradov lastnine.

V tetini milosti je baron W..., tisti oholi bogataš, ki pa je svojo mladost davno že zapravil; ta snubi pri teti Josipinino roko."

Medtem ko se je zabavala vesela družba, dirjal je Miroslav kot brezumen po mestnih ulicah, nevedoč sam, kam. V glavi se mu je vrtelo, in strašen, zaničljiv glas mu je donel v prsih: "Brezumnež, slaba ženska stvar ti omamlja dušo in prejšnji tvoj pogum!"

In kes se polasti njegovega arca. O kako bi se rad otresel svoje nesrečne ljubezni; kakor rad bi utopil vsa čustva svoja v temno pozabnost; rad bi dal nekoliko let svojega življenja, samo da bi ne bil spoznal nikoli Josipine, ne bil nikdar prestopil praga nesrečnega gradu.

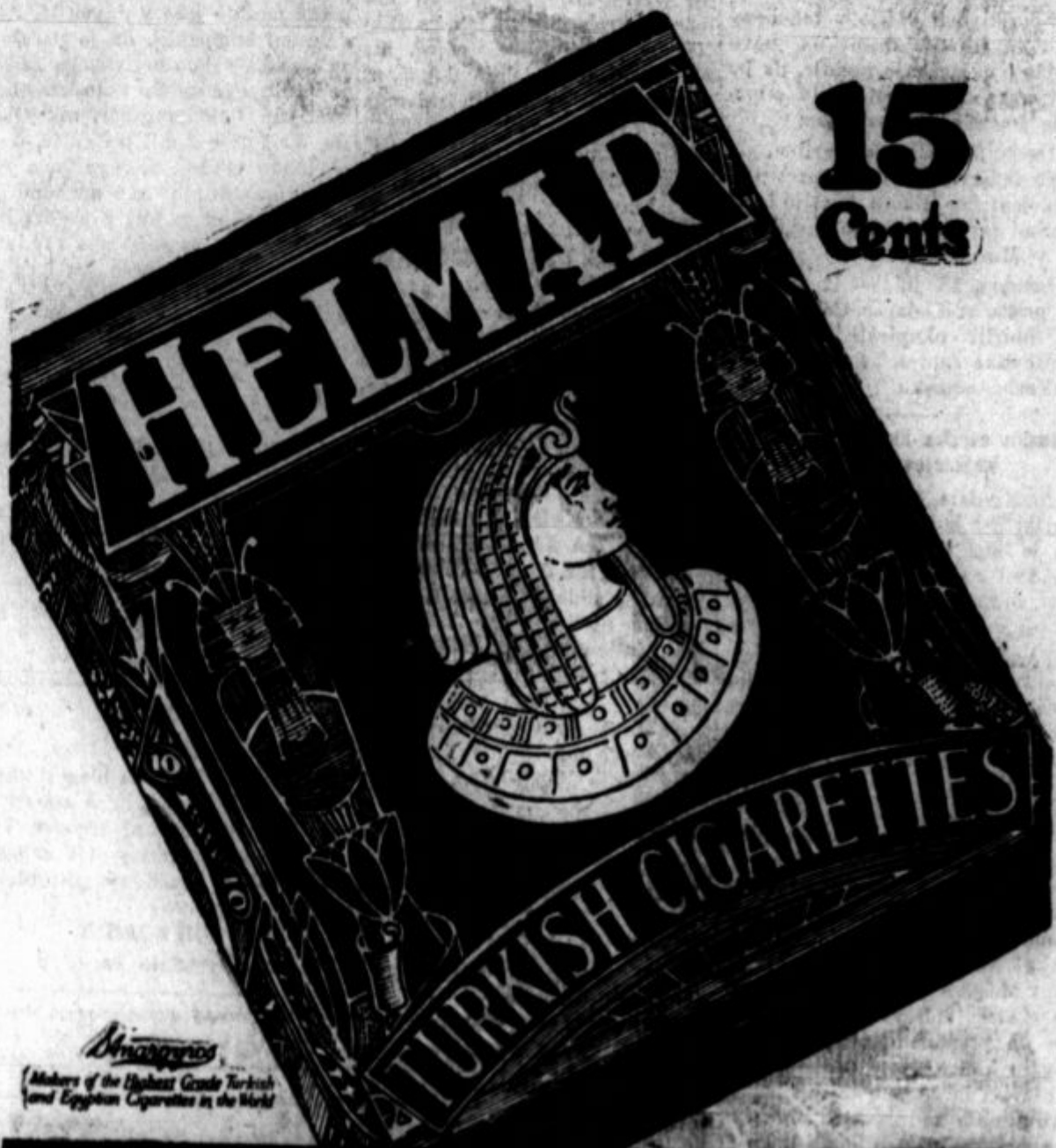
Ali vendar, ona je nedolžna, blaga, nepopačena deklica! Le njeno oblikje, njeno varstvo je krivo vsega gorja! Tudi če bi jo mogel pozabiti, iztrgati z zadnjimi svojimi močmi njen spomin iz arca, vendar ne bi bil več miren in vesel, kajti izgubil je tudi to, kar najbolj vojaka krasí: svoje častno, neomadeževano ime, kateremu se svet sedaj roga, posmehuje. Vse mesto govori o njegovih sramoti, da je odpravljen, da se je graščakinja vsedel na limanec! Celo tovariši ga pikajo ali pa ga obžalujejo, kakor da so za sodnike postavljeni njegovi ljubezni.

Take misli obhajajo nesrečnega Miroslava, ko hiti iz ulice v ulico in dalje pod prosto, nočno nebo, in še to je nočjo tako oblačno, vse tako podobno njegovi mračni domisljiji.

(Nadaljevanje.)

"Jaz grem ponje!"

Quality-Superb

ŽIVEŠ SE PODRAŽIL ZA 63 Odstotkov.

Washington, D. C. — Cene za živila v prodaji na drobno so šle

kviško za tri odstotke od 15. aprila do 15. maja.

V teku leta se je podražila govedina za juho za 32%, koruzna moka za 30%, mleko za 26% in

prašjca pečenka za 20 odstotkov.

V petih letih, ki so končala s petnajstim majem, so se po poročilu statističnega urada podražila živila za 63 odstotkov.